

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри туризму та
країнознавства

Протокол № 1 від "28.08" 2019 р.

Зав. кафедри _____

 Г.О. Горна

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«КУРОРТНА СПРАВА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Богатирьова Г.А.
доцент кафедри туризму та
країнознавства, к.п.н., доцент

2019 – 2020 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Вибіркова дисципліна для студентів напряму підготовки 242 «Туризм»
Семестр (осінній / весняний)	осінній
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	2
Лекції, годин	30
Практичні / семінарські, годин	24
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	96
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,6
самостійної роботи студента	5
Вид контролю	залік

2. Програма дисципліни

Ціль – формування професійних компетентностей щодо формування теоретичних вмінь та навичок використання природно-кліматичних і санаторно-рекреаційних ресурсів курортів, організації санаторно-курортного лікування.

Завдання: сформувати у студентів про курортну справу як комплексну науку, розкрити етапи її розвитку та охарактеризувати сучасний стан; познайомити з класифікацією та географією курортів світу, розглянути основні тенденції розвитку курортів різних країн; познайомити з класифікацією та географією курортів України, виділити та охарактеризувати основні курортно-рекреаційні райони; розкрити суть та проблеми лікувального туризму як сучасного напрямку курортної медицини; розкрити значення природних лікувальних ресурсів України у відновленні здоров'я населення; познайомити студентів з їх класифікацією та способами у цілях оздоровлення; сформувати у студентів поняття про важливе значення використання природних лікувальних чинників у профілактиці захворювань серця, опорно-рухового апарату, захворювань органів дихання, травлення тощо; познайомити студентів з основними показами та проти показами застосування природних лікувальних ресурсів, а також правилами відбору хворих на курорти; виявити сучасні проблеми функціонування та розвитку санаторно-курортних територій України.

Предмет: діяльність курортної інфраструктури.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Теоретичні засади курортної справи.

2. Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму.
3. Класифікація та типологія курортів.
4. Рекреаційно-курортне районування території України.
5. СПА-технології в курортології та лікувально-оздоровчому туризмі.
6. Анімаційне обслуговування, оздоровчий туризм, рекреаційні послуги та спорт на курортах.
7. Порядок та правила забезпечення санаторно-курортного лікування в Україні.
8. Клімат як лікувальний чинник.
9. Кліматолікування.
10. Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення.
11. Бально-гідротерапія та використання природних мінеральних вод.
12. Лікувальні грязі (полоїди та полоїдолікування).
13. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Курортна справа як наука					
Тема 1. Теоретичні засади курортної справи	8	2	1	-	5
Тема 2. Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму.	8	2	1	-	5
Тема 3. Класифікація та типологія курортів.	16	4	2	-	10
Тема 4. Рекреаційно-курортне районування території України.	9	2	2		5
5. СПА-технології в курортології та лікувально-оздоровчому туризмі.	14	2	2		10
Тема 6. Анімаційне обслуговування, оздоровчий туризм, рекреаційні послуги та спорт на курортах.	11	4	2		5
Тема 7. Порядок та правила забезпечення санаторно-курортного лікування в Україні	10	2	2		6
Разом за змістовим модулем 1	76	18	12	-	46
Змістовий модуль 2. Природні лікувальні ресурси та їх використання. Види і методи курортного лікування.					
Тема 8. Клімат як лікувальний чинник.	14	2	2	-	10
Тема 9. Кліматолікування.	14	2	2	-	10
Тема 10. Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення.	14	2	2	-	10

Тема 11. Бально-гідротерапія та використання природних мінеральних вод.	9	2	2	-	5
Тема 12. Лікувальні грязі (полоїди та полоїдолікування).	14	2	2	-	10
Тема 13. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані.	9	2	2	-	5
Разом за змістовим модулем 2	74	12	12	-	50
Усього годин	150	30	24	-	96

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія «Курортна справа як наука»	1
2	Семінар – дискусія «Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму»	1
3	Семінар – дискусія «Класифікація та типологія курортів»	2
4	Семінар-дискусія «Рекреаційно-курортне районування території України»	2
5	Семінар-дискусія «СПА-технології в курортології та лікувально-оздоровчому туризмі»	2
6	Семінар-дискусія « Анімаційне обслуговування, оздоровчий туризм, рекреаційні послуги та спорт на курортах»	2
7	Семінар-дискусія «Порядок та правила забезпечення санаторно-курортного лікування в Україні»	2
8	Семінар-дискусія «Природні лікувальні ресурси та їх використання . Види та методи курортного лікування»	2
9	Семінар-дискусія «Клімат як лікувальний чинник»	2
10	Семінар-дискусія «Кліматолікування»	2
11	Семінар-дискусія «Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення»	2
12	Семінар-дискусія «Бально-гідротерапія та використання природних мінеральних вод»	2
13	Семінар-дискусія «Лікувальні грязі. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані»	2
Всього		24

5. Індивідуальні завдання

1. Робота із законодавчими документами у сфері регулювання діяльності курортів.
2. Аналітико-графічна робота на основі офіційної статистики з використанням інтернет-джерел.
3. Підготовка рефератів (доповідей) та наукових статей.
4. Огляд періодичної літератури за темами курсу.
5. Розв'язання ситуаційних завдань.
6. Робота з понятійно-категоріальним апаратом курсу.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема семінарських занять	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Курортна справа як наука			
Семінар – дискусія «Курортна справа як наука»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: проблеми оздоровлення в санатрон-курортних умовах; ефективність санатрон-курортного лікування; компетентність працівників галузі курортної справи; взаємозв'язок між розвитком курортів та умовами географічного середовища; предмет і завдання курсу; концептуальні засади розвитку курортної справи в Україні. Джерела [1, 4, 6, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – дискусія «Курорти як центри розвитку лікувально-оздоровчого туризму»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : ринок курортно-рекреаційного туризму; оновлення курортного продукту; турпродуктна диференціація й ринкове розмежування курортів; історія курортів світу. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, понятійний диктант
Семінар – дискусія «Класифікація та типологія курортів»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: курортно-рекреаційні комплекси України; бальнеокліматичні курорти; грязеві; кумисолікувальні; горнолижні; морські; характер природно-лікувальних ресурсів; програми курортно-оздоровчих турів; рекреаційні потреби споживачів. Джерело [2 – 6, 11]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар-дискусія «Рекреаційно-курортне районування території України»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: територіальна структура курортного комплексу України; рекреаційні райони; рекреаційні регіони; рекреаційні зони; Джерело [1, 2, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар-дискусія «СПА-технології в курортології та лікувально-оздоровчому туризмі»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : рекреаційно-курортні СПА-центри в Україні; організаційні типи і підтипи СПА-центрів; спа-процедури; геопросторова організація спа-курортів; спа-напрямки: таласотерапія, ландшафтотерапія, ароматерапія, бальнеотерапія, апітерапія, галотерапія, стоун-терапія, кінезіотерапія, музикотерапія, арт-терапія. Джерело [1, 3 4, 5, 10]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання повідомлень
Семінар-дискусія «Анімаційне обслуговування, оздоровчий туризм, рекреаційні послуги	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: різновиди рекреаційних послуг; готельна анімація; театралізовані заходи; спортивні заходи; тематичні вечори; розважально-ігрові програми; лікувальний і відпочинково-оздоровчий туризм; спортивно-оздоровчі послуги.	Тестування, проведення дискусії, заслуховування та обговорювання

та спорт на курортах»		Джерело [1, 4, 5, 12]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	я повідомлень
Семінар-дискусія «Порядок та правила забезпечення санаторно-курортного лікування в Україні	6	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : забезпечення інвалідів путівками санаторно-курортного лікування; реабілітація застрахованих осіб; компенсація санаторно-курортної путівки; система закупівлі санаторно-курортних послуг. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Разом змістовий модуль 1	46		
Змістовий модуль 2. Природні лікувальні ресурси та їх використання. Види і методи курортного лікування.			
Семінар-дискусія «Природні лікувальні ресурси та їх використання .»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: Бальнеологічне лікування на курортах радоновими і вуглекислими водами; Санаторно-курортне лікування на гірських кліматичних курортах, в лісі і на море; Види кліматотерапії: лікування геліотерапією і аеротерапією (загартовуванням повітрям); Методи гідротерапії: курорти радонових вод; лікувально-санаторний режим. Джерело [2 – 6, 13, 15]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар-дискусія «Клімат як лікувальний чинник»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: приморські, гірські, рівнинні, лісові й степові кліматичні курорти; ефект кліматотерапії; комплексні методи кліматології; особливості впливу клімату на організм людини; метеопрофіліктика. Джерело [4, 7, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар-дискусія «Кліматолікування»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: кліматолікувальні процедури; аеротерапія; повітряні ванни; геліотерапія; таласотерапія; методи таласотерапії; мікро кліматотерапія; аерофітотерапія; цілодобова спелеотерапія. Джерело [1, 4, 13, 16]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань
Семінар-дискусія «Мінеральні води України: класифікація, характеристика, значення»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення : гідромінеральні ресурси України; хімічний склад мінеральних вод; характеристика джерел мінеральних вод; використання мінеральних вод в медицині; класифікація мінеральних вод з точки зору бальнеології; класифікація мінеральних вод за хімічним складом; класифікація мінеральних вод в залежності від газового стану; лікувальна дія мінеральних вод. Джерело [1, 2, 4, 8, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань, перевірка зібраної інформації
Семінар-дискусія «Бально-гідротерапія та використання природних мінеральних вод»	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: Хімічний фактор у низці факторів, які лежать у основі фізіологічної та лікувальної дії мінеральних вод; гранично-допустима концентрація; оптимальна концентрація; класифікація мінеральних вод; «сухі» вуглекислі ванни; радонові ванни; сірководневі ванни; мінеральні ванни. Джерело [2, 4, 5, 8, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, розв'язання практичних завдань

Семінар-дискусія «Лікувальні грязі. Природні лікувальні чинники: рідкісні і преформовані»	5	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення: грязелікування, торфолікування, глинотерапія, галотерапія, кумисолікування, псамотерапія, радонотерапія, спелеотерапія; лікувальні грязі: поняття, класифікації, грязелікування; лікувальний торф і його застосування; терапевтичний ефект грязей; теплова дія лікувальних грязів. Джерело [1, 2, 4, 5, 9]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до понятійного диктанту.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання практичних завдань, перевірка зібраної інформації
Разом змістовий модуль 2	50		
Разом	96		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

Результати навчання	Компетентності										
	Загальні					Предметно-спеціальні					
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	6
1. Знання структури та змісту навчальної дисципліни									+		
2. Знання законодавчих актів, що регулюють здійснення курортної діяльності в Україні										+	
3. Знання основних типів природних лікувальних чинників, їх поширення по території України та вплив на самопочуття людини при використанні у лікувальних технологіях курортних установ						+					
4. Знання принципів розміщення і функціонування курортів і санаторно-курортних закладів						+					
5. Знання закономірностей формування курортно-рекреаційних районів на території України											+
6. Знання інноваційних методик та технологій, що використовуються для покращення стану здоров'я на курортах світу та в Україні							+				
7. Знання основних тенденцій розвитку курортів світу								+			
8. Уміння формулювати основні поняття та положення курсу							+				
9. Уміння знаходити, використовувати і аналізувати статистичну та картографічну, а також Інтернет інформацію по основним темам курсу									+		
10. Уміння використовувати галузеві законодавчі акти у навчальній, науковій та практичній діяльності							+				
11. Уміння аналізувати основні природні лікувальні чинники з позицій можливості їх використання для покращення стану здоров'я при різних захворюваннях							+				
12. Уміння давати характеристику основним типам курортів на території України, визначати їх лікувальний профіль та спеціалізацію										+	

8. Методи викладання

Лекції, семінарські заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення заліку на протязі семестру (100 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру

№ семінарського заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання, письмові опитування	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2	1	2	2		7
Тема 2	2	1	2			5
Тема 3	2	2	2	3		9
Тема 4	2	2	2			6
Тема 5	2	1	2	2		7
Тема 6	2	1		3		6
Тема 7	2	2	2	4		10
Разом змістовий модуль 1	14	10	16	10	10	60
Змістовий модуль 2						
Тема 1	1	1	1			3
Тема 2	1	1	2			4
Тема 3	1	1	1	4		7
Тема 4	2	1	1			4
Тема 5	1	1	2	4		8
Тема 6	2	1	1			4
Разом змістовий модуль 2	8	6	8	8	10	40
Разом	22	16	24	18	20	100

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Індивідуальні завдання.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Основна

1. Байлик С.І. Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник / С.І. Байлик, О.М. Кравець. Харків : ХНАМГ, 2008. 197 с.
2. Влащенко Н.М. Нормативно-правове забезпечення санаторно-курортної діяльності в Україні / Н.М. Влащенко // Бізнес Інформ. 2012. № 4. С. 147 – 150
3. Кусков А.С. Курортология и оздоровительный туризм / А.С. Кусков, О.В. Лысикова. Ростов на / Д : Феникс, 2004. 320 с.
4. Сухан В.С. Кліматологія і кліматотерапія : методичні рекомендації / В.С. Сухан. Ужгород : ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2012. 60 с.
5. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія : навч. посібник / В.Н. Фоменко. Київ : Центр навчальної літератури, 2007. 312 с
6. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії : навч. посібник / Н.В. Чорненька. Київ : Атіка, 2006. 264 с.

Допоміжна

7. Ветитнев А.М. Курортное дело : учеб. пособие / А.М. Ветитнев, Л.Б. Журавлева. М. : КНОРУС, 2006. 528 с.
8. Драчева Е.Л. Специальные виды туризма. Лечебный туризм : учеб. пособие / Е.Л. Драчева. М. : КноРус, 2010. –40 с.
9. Лапп С.К. Талассотерапия : море смоет все болезни / С. К. Лапп. Ростов на /Д : Феникс, 2007. С. 55–67
10. Мигалина Ю.Ю. Розвиток санаторно-курортної справи в Україні [Електронний ресурс] / Ю.Ю. Мигалина. Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/mygalyna2.htm, вільний. (дата звернення: 09.01.2017). Назва з екрана.
11. Заваріка, Г.М. Курортна справа [Текст] : навч. посібник / Г.М. Заваріка; МОН України. К. : Центр учб. л-ри, 2015.
12. Рутинський, М. SPA-курорт як інноваційний тип рекреаційних закладів і суспільно-географічні тенденції розбудови мережі SPA-курортів у Західному регіоні України / Михайло Рутинський // Вісник Львівського

- університету / гол. ред. М. Мальський; відп. секретар Р. Романюк. Серія міжнародні відносини. 2008. Вип. 24. С. 298-306
http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/45.pdf
13. Писаревський І.М. Матеріально-технічна база готелів : підручник / І.М. Писаревський, А.А. Рябєв ; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. Харків : ХНАМГ, 2009. 286 с.
 14. Рутинський М.Й. Класифікації та типології курортів / М.Й. Рутинський // Вісник Львівського університету. Серія географічна. 2007. Вип. 34. С. 236 – 246.
 15. Рутинський М.Й. Рекреалогія з основами курортології : курс лекцій / М.Й. Рутинський ; за ред. М. Мальської. Львів : Фенікс, 2004. 68 с.
 16. Ткаченко Т. Особливості управління закладами санаторно-курортної сфери [Електронний ресурс] / Т. Ткаченко, С. Костін. Режим доступу : http://www.lnu.edu.ua/faculty/intrel/2008_24/19.pdf, вільний. – (дата звернення: 09.01.2017). Назва з екрана
 17. Нікіпелова, О. М. Лікувальні грязі (пелоїди) та пелоїдолікування / О. М. Нікіпелова // Курорти та санаторії України: науково-практичний довідник / За ред. К. Д. Бабова, В. В. Єжова, О. М. Торохтіна. К. : Видавничий дім «Фолігрант», 2009. 429 с. Режим доступу: <http://www.sankurort.ua/uk/4/22/25/>

Інформаційні ресурси

18. Всесвітня організація охорони здоров'я : офіційний веб-сайт. Режим доступу: <http://www.who.int/ru/>
19. Глоссарий «Медицина и Туризм» : Информационный портал «Медицина и Туризм» / Русский Медицинский Сервер (РМС) МедТур. Режим доступу: <http://www.medtour.info/glossary/>
20. Курорти та санаторії України : соціальний загальнонаціональний інформаційно-презентаційний проект / Фонд соціального страхування з тимчасової втрати працездатності, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство соціальної політики України [та інші]. – Режим доступу: <http://sankurort.ua/uk/4/22/29/>
21. Міністерство охорони здоров'я України : офіційний веб-сайт . – Режим доступу: <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>